

Program studenckich praktyk zawodowych dla kierunku „teologia”

(jednolite studia magisterskie)

I. Postanowienia ogólne

1. Studenckie praktyki zawodowe stanowią integralną część procesu kształcenia studentów i są bezpośrednio powiązane z programem kształcenia na kierunku teologia. Program praktyk jest dostosowany do zainteresowań i planowanej kariery zawodowej.
2. Praktyki zawodowe odbywają się w czasie wolnym od zajęć. Praktyki zawodowe trwają 160 godzin. Za zrealizowanie praktyk student otrzymuje 6 punktów ECTS. Studenci, którzy w ramach studiów realizują przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii, wskazany wymiar godzinowy praktyk realizują w placówkach oświatowych w formie praktyk psychologiczno-pedagogicznych i katechetycznych.
3. Rozliczenie praktyk odbywa się w dziesiątym semestrze studiów.
4. Zaliczenie wymaganych praktyk jest warunkiem ukończenia studiów. W przypadku niezaliczenia praktyk w wymaganym terminie student może powtarzać rok.

II. Cele studenckich praktyk zawodowych

1. Praktyki zawodowe dla studentów WT UKSW umożliwiają zweryfikowanie wiedzy nabytej w trakcie studiów. W związku z tym kierunkowe efekty uczenia się przewidziane dla studenckich praktyk zawodowych na kierunku teologia odnoszą się przede wszystkim do stosowania wiedzy w praktyce, umiejętności i kompetencji społecznych. Tym samym służą odczytywaniu i reagowaniu na „znaki czasu” (zob. KDK 44), poszerzaniu umiejętności rozumienia siebie i innych, wchodzeniu w dialog ze zmieniającym się i przechodzącym od sytuacji losu do sytuacji wyboru społeczeństwem pluralistycznym. Praktyki mają pomóc przyszłym absolwentom teologii w aktywnym wypełnianiu swojego specyficznego powołania, co w perspektywie ma prowadzić do przełamywania pewnych stereotypów dotyczących roli laikatu w życiu Kościoła i społeczeństwa.
2. Praktyki zawodowe służą rozwijaniu wiedzy w zakresie problematyki powiązanej obszaro-wo z dziedziną nauk teologicznych, w obrębie której realizowane jest kształcenie na kierunku teologia. Założone przez Magisterium Kościoła cele mają być osiągnięte przez kontakt i aktywne zaangażowanie się studentów w działalność wielorakich zrzeszeń katolików świeckich, instytucji zajmujących się wydawaniem i gromadzeniem publikacji teologicznych (biblioteki i redakcje wydawnictw teologicznych), poznawanie istoty i specyfiki duszpasterstw specjalnych: pielgrzymkowego, rekolekcyjnego, chorych i hospicyjnego. Przygotowują także do pracy na stanowisku nauczyciela religii rzymskokatolickiej.
3. Student powinien zapoznać się z zadaniami, specyfiką i celami podmiotu, w którym realizowane są praktyki zawodowe.
4. Celem praktyk jest przygotowanie studenta do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach, a także nauczenie studenta podstaw profesjonalnego postępowania, planowania i organizacji pracy. Praktyki dla świeckich studentów teologii służą przygotowaniu się do przyjęcia i realizacji Chrystusowego wezwania do pracy w Jego winnicy (...) by włączyli się oni żywo, świadomie i odpowiedzialnie w misję Kościoła (ChL 3). Mają oni czynnie uczestniczyć w ewangelizacyjnej misji Kościoła, która obejmuje dziedziny polityki, życia społecznego, gospodarki, kultury, nauki i sztuki, środków społecznego przekazu, miłość, rodzinę, wychowanie dzieci i młodzieży, pracę zawodową, cierpienie ludzkie (zob. EN 70). Istotnym aspektem praktyk jest umożliwienie studentom kontaktu z przyszłym pracodawcą i realizacja zadań typowych dla danej profesji i zajmowanego stanowiska, a tym samym kształtowanie świadomości i potrzeby ciągłego dokształcania się i samodoskonalenia w realizacji powierzonych zadań.
- 5.1 Celem głównym praktyk w ruchach formacyjnych, pielgrzymkach i domach rekolekcyjnych jest weryfikacja wiedzy teoretycznej zdobytej podczas studiów i zdobywanie umiejętności praktycznych przez studentów teologii podczas pracy z ruchami formacyjnymi, a także w czasie pielgrzymek i w domach rekolekcyjnych. Proponowane formy praktyk służą zrozumieniu miejsca i zadań teologa

świeckiego w Kościele i duszpasterstwie specjalistycznym, zwłaszcza pielgrzymkowym i rekolekcyjnym. Stosownie do realizowanej praktyki, student poznaje specyfikę i charyzmat poszczególnych ruchów formacyjnych w Kościele, specyfikę pielgrzymki jako rekolekcji w drodze, poznaje różne formy rekolekcji zamkniętych. Czynny udział w życiu i pracach ruchów, pielgrzymek, domów rekolekcyjnych służy także zdobywaniu i doskonaleniu umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktu z członkami ruchów, uczestnikami pielgrzymek i rekolekcji. Zdobyte w czasie praktyk umiejętności i kompetencje przygotowują studenta do podejmowania w przyszłości aktywnego udziału w życiu różnorodnych wspólnot kościelnych.

- 5.2 Celem głównym praktyk w instytucjach zajmujących się wydawaniem i gromadzeniem publikacji teologicznych (bibliotekach i redakcjach wydawnictw teologicznych) jest przygotowanie adepta teologii do swobodnego poruszania się w literaturze teologicznej, jej czytania ze zrozumieniem i do tworzenia tekstów teologicznych w języku nie tylko zrozumiałym dla współczesnych, lecz także mocno zakorzenionym w tradycji teologicznej. Dzięki praktykom w instytucjach zajmującym się wydawaniem i gromadzeniem publikacji teologicznych, student nabiera obycia z dorobkiem wydawniczym polskiej i zagranicznej teologii, pogłębia umiejętność analizowania i oceniania tekstów teologicznych, wrażliwość na ścisłość i poprawność języka publikacji teologicznych, poszerza znajomości terminologii religijnej i teologicznej w językach obcych. Nabywa również większej biegłości w pisaniu tekstów teologicznych oraz zwiększa swą orientację w aktualnie ważnych i dyskutowanych problemach teologicznych i dotyczących życia Kościoła.
- 5.3 Celem głównym praktyk w szpitalach i hospicjach jest weryfikacja wiedzy teoretycznej zdobytej podczas studiów i zdobywanie umiejętności praktycznych przez studentów teologii w szpitalu i hospicjum. Praktyki służą lepszemu rozumieniu miejsca i zadań teologa w placówkach służących zdrowiu i świadczących pomoc osobom chorym oraz zdobywaniu i doskonaleniu umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktu z osobami przebywającymi w tychże placówkach. Biorąc czynny udział w zadaniach realizowanych przez daną placówkę, student poznaje specyfikę szpitala czy hospicjum stacjonarnego i domowego. Praktyka podejmowana w tego typu placówkach wspomaga kształtowanie umiejętności towarzyszenia chorym i ich rodzinom przez okres pobytu w szpitalu, chorym u kresu życia, rodzinom osób zmagających się z chorobą oraz przeżywającym żałobę.
- 5.4 Celem głównym praktyk katechetyczno-pedagogicznych jest nabycie kwalifikacji do nauczania religii rzymskokatolickiej we wszystkich typach szkół i przedszkolach. Praktyki mają na celu zapoznanie z zasadami funkcjonowania i pracy w szkole oraz zdobycie przez studentów umiejętności dydaktyczno-wychowawczych związanych ze szkolnym nauczaniem religii. Mogą również stanowić pomoc w przygotowaniu osób podejmujących duszpasterstwo katechetyczne w parafii. Celem praktyk jest poszerzenie, pogłębienie oraz zastosowanie w praktyce wiedzy zdobytej na studiach, a także kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej oraz zdobycie doświadczenia i doskonalenie samooceny studenta w celu zwiększenia możliwości skutecznego konkurowania na rynku pracy.

III. Zasady organizacji praktyk

1. Na studiach stacjonarnych Student powinien zrealizować 160 godzin praktyk w następujący sposób:
  - 1.1 Studenci, którzy nie zamierzają uzyskać kwalifikacji do nauczania religii, realizują praktyki w dwóch miejscach spośród trzech obszarów określonych w części II niniejszego regulaminu w punktach 5.1 (ruchy formacyjne, pielgrzymki i domy rekolekcyjne), 5.2 (instytucje zajmujące się wydawaniem i gromadzeniem publikacji teologicznych) i 5.3 (szpitale i hospicja), po 80 godzin w każdym. Student nie może wybrać dwukrotnie praktyki tego samego rodzaju:
    - praktyka I – realizowana w trakcie III roku studiów – 80 godzin;
    - praktyka II – realizowana w trakcie IV roku studiów – 80 godzin;
  - 1.2 Studenci realizujący w ramach studiów przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii, odbywają praktyki w następującym porządku:
    - praktyk psychologiczno-pedagogiczna – 30 godzin - realizowana w ramach Studium Pedagogizacji;

- praktyka katechetyczna śródroczna - realizowana w trakcie IV roku studiów – 90 godzin, w tym 45 godzin w szkole podstawowej i 45 godzin w szkole ponadpodstawowej;
  - praktyka katechetyczna ciągła – realizowana po IV roku studiów – 30 godzin w wybranym typie szkoły.
2. Zaliczenie praktyki stanowi warunek ukończenia studiów. Warunkiem zaliczenia praktyki jest dopełnienie wszelkich formalności oraz terminowości przed rozpoczęciem praktyk, w trakcie ich realizacji oraz po ich zakończeniu. Praktyki należy realizować w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych. Preferowanym czasem odbywania praktyk są wakacje (lipiec-sierpień-wrzesień). W uzasadnionych przypadkach za zgodą Dziekana, w porozumieniu z Pełnomocnikiem Dziekana ds. Praktyk, można odbyć praktyki także w ciągu roku akademickiego, tak jednak, by nie kolidowały z programem nauczania i nie utrudniały przebiegu studiów
  3. Wybór miejsca praktyki powinien być związany z charakterem studiów i umożliwiać realizację zakładanych efektów uczenia się.
  4. Efekty uczenia się przypisane do praktyk na kierunku teologia w formie niestacjonarnej realizuje konwersatorium (na V roku studiów): „Teologia w praktyce duszpasterskiej Kościoła” (w sumie 6 ECTS). Miejsmem realizowania praktyk jest wybrana przez Studenta parafia w jej różnych wymiarach praktyki duszpasterskiej (wspólnoty, pomoc i zaangażowanie osób świeckich w parafii, redagowanie gazetki parafialnej, itp.). Pełnomocnikiem praktyk w danym roku jest osoba prowadząca te konkretne zajęcia

IV. Efekty uczenia się i sposoby ich weryfikacji

1. Sposób weryfikacji przedmiotowych efektów uczenia się: ocena pełnomocnika Dziekana ds. praktyk na podstawie rozmowy ze studentem oraz karty kompetencji i dziennika praktyk.
2. Program praktyk realizuje poniższe przedmiotowe efekty uczenia się:

2.1 Praktyki teologiczne

Symbol efektu kierunkowego	Opis efektu przedmiotowego	Sposób weryfikacji
TMA_W24	wykazuje fachową wiedzę teologiczną w zakresie odpowiadającym charakterowi instytucji	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
	odnosi zasady postępowania właściwe dla danego stanowiska do nauki Kościoła	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
	wskazuje obowiązki wynikające z zajmowanego stanowiska w świetle chrześcijańskiego posłannictwa	Rozmowa z Pełnomocnikiem ds. praktyk
TMA_U07	prezentuje autorskie sposoby zaangażowania w instytucji na rzecz zróżnicowanych odbiorów	Opinia opiekuna; rozmowa z pełnomocnikiem
	organizuje warunki pracy stosownie do potrzeb i możliwości wynikających z zajmowanego stanowiska	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
TMA_U08	stosuje nowe media na różnych etapach realizacji praktyk	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
	wykorzystuje programy i technologie informacyjno-komunikacyjne w realizacji powierzonych zadań	Opinia opiekuna w karcie praktykanta

TMA_U23	planuje inicjatywy o charakterze religijnym na rzecz określonej społeczności;	Zapis w Dzienniku praktyk
	poprawnie komunikuje się z różnymi podmiotami właściwymi dla danego typu praktyk;	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
TMA_K08	organizuje pracę własną i innych osób w ramach pełnionych zadań;	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
	wskazuje możliwości doskonalenia w obszarze działania związanym z praktykami	Rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk

2.2 Praktyki katechetyczne związane z przygotowaniem pedagogicznym do nauczania religii

Symbol efektu kierunkowego	Opis efektu przedmiotowego	Sposób weryfikacji
TMA_W24	Prezentuje wiedzę na temat środowisk katechetycznych	Rozmowa z pełnomocnikiem, opinia opiekuna w karcie praktykanta
	Rozróżnia funkcje i zadania katechezy i możliwość ich realizacji w szkole i parafii	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
	Wykazuje znajomość regulacji prawnych (oświatowych i kościelnych) odnośnie do nauczania religii w szkole	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
TMA_U07	Dostosowuje przekaz treści do możliwości i potrzeb odbiorców;	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
	Wykorzystuje zróżnicowane metody przekazu katechetycznego;	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
	Poprawnie dobiera środki dydaktyczne uwzględniając cele i treści lekcji oraz poziom odbiorców	Opinia opiekuna w karcie praktykanta; analiza konspektów lekcji
TMA_U08	Korzysta ze źródeł elektronicznych w przygotowaniu do zajęć	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
	Stosuje nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne w przebiegu lekcji religii	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
	Odwołuje się do wirtualnej rzeczywistości na różnych etapach realizacji praktyk	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
TMA_U23	Podejmuje korelację religii z innymi przedmiotami	Opinia opiekuna w karcie praktykanta; analiza konspektów lekcji
	Współpracuje z opiekunem praktyk	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
	Odpowiednio komunikuje się z innymi podmiotami działalności edukacyjnej	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
TMA_K08	Organizuje działalność własną i uczniów dobrze zarządzając czasem na lekcji	Opinia opiekuna w karcie praktykanta
	Dokonuje oceny własnych działań katechetycznych	Rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk

	Wskazuje możliwości doskonalenia zawodowego i samokształcenia	Rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk

V. Miejsce odbywania studenckich praktyk zawodowych

1. Praktyki studenckie na kierunku teologia mogą się odbywać w wybranych formach i instytucjach, takich jak:
  - ruchy formacyjne;
  - pielgrzymki (piesze i autokarowe, do krajowych i zagranicznych miejsc kultu);
  - domy rekolekcyjne;
  - biblioteki i redakcje wydawnictw teologicznych;
  - szpitale i hospicja;
  - szkoły i przedszkola, w których organizowane są lekcje religii katolickiej;
  - świetlice szkolne, środowiskowe itp. (dla praktyk psychologiczno-pedagogicznych);
  - inne instytucje i organizacje o podobnym profilu, wybrane przez studenta w porozumieniu z Pełnomocnikiem Dziekana ds. Praktyk, umieszczone na stronie Biura Karier bądź doradzone przez Pełnomocnika Dziekana ds. Praktyk.
2. Student ma prawo do samodzielnego zaproponowania miejsca odbywania praktyki, pod warunkiem, że profil działalności danego zakładu pracy jest zgodny z programem studiów, a Pełnomocnik Dziekana ds. Praktyk zaakceptuje wskazane miejsc praktyk.
3. Praktyka musi mieć charakter merytoryczny, związany z działalnością instytucji, w której się odbywa. Jednocześnie powinna być zgodna z kierunkiem studiów i kwalifikacjami studenta.
4. W przypadku osób z niepełnosprawnościami, należy zapewnić optymalne warunki dla realizacji praktyk w sposób dostosowany do możliwości tych osób i zapewniający spełnienie ich potrzeb – również w zakresie architektury budynku i adaptacji przestrzeni. W uzasadnionych przypadkach wsparcie osoby z niepełnosprawnością w realizacji praktyk może obejmować wyznaczenie pracownika, który będzie wspomagał studenta w realizowaniu zadań związanych z odbywaniem praktyki.
5. W przypadku studiów niestacjonarnych praktyki mogą odbywać się w wybranej przez Studenta parafii i ustalane z prowadzącym konwersatorium: „Teologia w praktyce duszpasterskiej Kościoła”.